

Suvannon seudun sukututkimuspiiri

Karttapolkuja

Yleistä

Kartta-aineistoa tutkittaessa on olennaista keskittyä *tilus- ja jakokarttoihin* ja erityisesti, mitkä ovat karttojen ja niihin liittyvien *pöytäkirjojen* yhteydet. Tärkeitä ovat *karttojen selitysosat*, jotka esim. tekstein ja piirroksin esittävät oman aikansa elinkeinoelämää. Maanmittari käytti kartta-aineiston laadinnassa usein hyväksi *pitäjän rovastia*, joka tunsikin tarkoin pitäjän kylät. Kartta-aineistoa tutkittaessa on kiinnitettävä huomiota *kauko-omistuksiin*, joita ovat esim. kaskimaat.

Tutkijalla on käytettävissään useita arkistolähteitä: kansallisarkisto (KA), kansallisarkiston digiarkisto (KA/dig), maanmittauslaitoksen arkisto ja maakunta-arkistot (mm. Mikkelin maakunta-arkisto, MMA). Maanmittauslaitoksessa on myös skannattua kartta-aineistoa.

Jyväskylän yliopiston kirjastosta

- (Jyx/julkaisuarkisto/historialliset kartat/) saattaa löytyä kartta-aineistoa 1500-luvulta saakka. Runsaasti kartta-aineistoa on saatavissa eri arkistoista isojaosta nykypäivään.

Tunnettu kartoittaja Viipurin läänissä oli Eelis Aspegren. 1630-luvun kartoittaja oli Anders Streng. Kartoittajilla kullakin oli omat "*kompassinuolet*", joista kokenut tutkija saattoi tunnistaa kartoittajan.

Karttoja, maakirjoja ja verotusluetteloita ajanluvun mukaan

1500 Vatjan viidenneksen verokirja

1582 Ruotsalainen verotusluettelo

1589 Ruotsalainen verotusluettelo

1592 Ruotsalainen verotusluettelo

1589 *Maakirjat, Käkisalmen läänin Karjalasta*

Maakirjoista tutkitaan varhaista asutusta menneisyydessä, kun muuta lähdeaineistoa ei ole käytettävissä. Henkikirjojen ja kirkonkirjojen rakenne pohjautuvat maakirjoihin. Ne antavat tietoa maanomistuksesta, maanluonnosta ja veronmaksukyvyistä.

1618 Ensimmäinen koko Käkisalmen läänin kattava maakirja

1631 Käkisalmen läänin maakirja

1634 – 1680 Maakirjat

sisältyvät ennen vuotta 1634 voudintileihin ja sen jälkeen läänintileihin. Samana vuonna lisättiin maanmittareita. Kartoille siirrettiin maakirjan tiedot. Maakirjakarttoihin alkoi ilmestyä henkilönimiä, taloja ja tiloja.

1637 Arviomaakirja Käkisalmen läänistä, Joensuu 1991

1638 – 1654 Maakirjat läänittämättömistä taloista

1650 Maakuntakartat suhteessa 1:160 000

1651 Eric Andersson Utter: Geographic Charta Södra delen af Kexholms län

1651 Maakirjat: Pyhäjärvi, Sakkola ja Rautu

Karttapolkuja

14.1.2012

1678 – 1699 Maakirjat läänittämättömistä taloista

1680 – 1740 Verollepanokartat, syntyi uudistiloja.

Ks. kansallisarkiston sivuilta ”Uudistuskartat”

1681 Läänitykset peruttiin takaisin kruunulle
– iso reduktio

1700- luvulla syntyivät pitäjänkartat,
▪ ei kuitenkaan Kannakselta

1711 – 1721 Kartoitus keskeytyi

1720 – 1740 Verollepanokartat

1757 Isojakokartat; kartta + jakokirja

1770 – 1780 Revisiokartat,
▪ KA/dig ja Suvannonsuvut.net

1770 – 1800 Sotilaskarttoja

1800- luvulla syntyi lehtijako kartoissa

1800- luvun lopulla
▪ talot oli nimettävä Viipurin läänin itäosissa.

Ks. kansallisarkisto yleisluettelo I, löytyykö Kannakselta?

1800- luvun isojakokartat,
joiden kesto oli lähes 200 vuotta

1840- Pitäjäkartat, torpparilaitos suurimmillaan

1860 – 1970 Yleiskarttojen aikakausi

1900- luvun peruskartat, vrt. aiempiin karttoihin.
Mitä muutoksia havaitset?

1905 Laadittiin viimeiset maakirjat, *mutta niitä täydennettiin vuoteen 1924 saakka.*

1951 Maakirjan pitovelvollisuus
päättyi vuoden 1951 jakolaissa.

Muuta tutkimusaineistoa

Asiakirjoja Karjalan historiasta 1500 – ja 1600 – luvuilta I, Joensuu – Petroskoi 1987

Asiakirjoja Karjalan historiasta 1500 – ja 1600 – luvuilta II, Joensuu 1991

Asiakirjoja Karjalan historiasta 1500 – ja 1600 – luvuilta III, Joensuu – Petroskoi 1993

LÄHTEET

Happonen Päivi; Sukututkijan asiakirjaopas – väestöhistorialliset arkistolähteet. Karjala - tietokantasäätiö, Mikkeli 2004

Rantatupa Heikki; Luento kansallisarkistossa 21.9.2011